הלכה · משנה תורה · מפרשים · בן אריה · ספר משפטים

בן אריה על משנה תורה, הלכות טוען ונטען

הרב זאב בן אריה

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

בן אריה על משנה תורה, הלכות טוען ונטען

הרב זאב בן אריה

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/בן-אריה-על-משנה-תורה-הלכות-טוען-ונטען/
הקובץ נוצר ב־17 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה ב 4
פרק ד 4
הלכה ו 4
פרק ט 4
הלכה ה 4
פרק יד 5
הלכה ו 5
פרק טז 5
הלכה י 5

פרק א

הלכה ב

מ"מ: וכל אלו השבועות כו'. זה מוסכם כו'. נ"ב וכן הוא בירושלמי פרק כל הנשבעין ה' ז' [לשון הירושלמי שם אר"ז כולהון כעין שבועות תורה ירדה להן עכ"ל. וקאי שם על כל השבועות של תקנות חכמים שם. וכן הוא בירושלמי כתובות פ"ט ה"ז על המתני' הפוגמת כתובתה כו' וע"ע ביאור הגר"א ז"ל חו"מ סי' פ"ג ס"ק מ"א]:

פרק ד

הלכה ו

מ"מ: ובביאור כתב אבן מג"ש ז"ל בשם הרב אלפסי דמשכון לאו הילך הוא. נ"ב ובתשובת הרי"ף הנדפסות סי' פ"ח איתא בזה"ל שאלה, מי שנשבע בממון והודה במקצת ואותו מקצת שהודה בו הוציא משכון בו נדון בו כאילו הוא ממון כדין הילך או לא. תשובה, אם אמר לו אין לך בידי אלא כך וכך והרי משכון זה טול אותו בדמים. או המתן עד שאפדה אותו הרי הוא כהילך ואינו נשבע שבועות התורה עכ"ל וזה לכאורה סותר למה שכתב הה"מ כאן בשם ר' אבן מג"ש בשם רב אלפס. וכ"כ הרב המביא התשובות הרי"ף הנ"ל לדפוס בפתחי תשובה בסימנים שם וז"ל וזה דלא כמ"ש הה"מ בפ"ד מה' טוען שכתב אבן מג"ש בשם רב אלפס דמשכון אינו הילך כו' עכ"ל אבל באמת אין כאן סתירה דבתשובה הנ"ל מבואר להדי' אם אומר לו כו' והרי משכון זה טול אותו בדמים. כלומר אם תרצה טול אותו מיד לחלוטין בעד ההודאה בלא שום שומא אך אם תרצה המתן לו עד שאפדה אותו. ובהא כו"ע מודו דהוי הילך דהרי רוצה לסלק לו מיד בשוה כסף אבל אם אומר לו שנותן לו רק בתורת משכון עד שיפדנו ולא לחלוטין בהא ס"ל להרי"ף דלא הוה הילך ומשום דמנה אין כאן משכון אין כאן [הוא לשון הגמ' קידושין ח' ב'] ועד"ז מבואר בריטב"א ובריב"ש הביאם הב"י בסוף"ז ובסמ"ע [ס"קט] ובש"ך שם [סק"ד וה']:

פרק ט

הלכה ה

מ"מ: ודעת רבינו ז"ל שאין בעל הבית כו'. נ"ב וכן היא בבה"ג [בה' שבועה וז"ל שם כי הא דרבא אפיק ספר אגדתא וזוגא דסרבלי מיתמי בדברים העשויין להשאיל ולהשכיר בלא שבועה עכ"ל]:

פרק יד

הלכה ו

הגהת מיימוני, אות ו': עיטור וכתב כו'. נ"ב אות מ' מחאה:

פרק טז

הלכה י

היו שלשה נושין מנה מנה באחד. (כ"ה בספרי הרמב"ם הישנים שני פעמים מנה) נ"ב וכ"ה בבה"ג ה' דיינים (שני פעמים תיבת מנה) ונראה דהכי פירושו דכל אחד מהן הלוה לו מנה וכל אחד יודע מנה שלו ומשל חבירו אינו יודע והלוה כופר בכולם ויעידו ב' מהם שהוא חייב מנה ואף שכל אחד יודע בוודאי שהוא חייב מנה עכ"פ ויוציאו מנה ויחלוקו. ע"ז נאמר מדבר שקר תרחק דאף שכל אחד יודע שהלוה חייב עכ"פ מנה מ"מ זה אינו יודע שהוא חייב לחבירו וא"כ כשהוא מעיד שהוא חייב לחבירו מנה הוא שקר. וע' באלפס שבועות שם. [וגירסא הישנה באלפס שם כדי שיוציאו מנה מנה לכל א' וא' מנה ויחלקו. נראה לפרש שיהיו גומלין היום זה ומחר זה והיינו שהוא חייב מנה מנה לכל אחד. ויתבענו היום זה וביום אחר יתבענו חבירו ויהיו השנים עדים אך המפרשים הגיהו שם באלפס]: